

Engelsbergs Oljefabrik

Engelsbergs Oljefabrik ligger på Oljeön i Ängelsberg är en ö i sjön Åmänningen som ligger i Fagersta kommun. För att komma till ön behöver man åka färja, som bara tar någon minut. Guidningen börjar direkt på färjan. Museet och färjan drivs av Fagersta kommun.

På den lilla ön har det funnits några bostäder och en liten fabrik som raffinerat råolja och sedan gjort olika produkter framförallt lampolja(fotogen) men också andra hushållsprodukter som underlättat livet för den samtida befolkningen. Produkterna som framställdes här har sålts i hela Sverige. Området har också haft en konstnärskoloni och är en populär plats för landskapsmålare.

Detta vill man berätta om:

1. Livet på ön, hur det var att leva på ön. Hur det var att vara barn på ön.
2. Processen. Hur råolja blir till olika användbara produkter. Vilka arbetsuppgifter man hade och hur man underlättade sitt arbete, t.ex. med flyttbara trösklar och räls så att man kunde rulla tunnorna lättare.
3. Miljön. På vissa delar av ön får man inte sitta i gräset, för att marken är förgiftad. Idag vet vi att man då gjorde fel. Vad kan vi göra åt det som vi gör fel med idag?

Aktiviteter och uppgifter: Hur det var att leva och arbeta på Oljeön år 1900.

Före besöket:

- Fundera på frågan” Vad är olja?”
- Gör ett experiment: Andas på en spegel eller kall plåt – vad händer?

Under besöket:

- Bära vatten i hink och med ok
- Tvätta med tvättbräda- handdukar, tröjor och underkläder
- Hänga tvätt
- Gå till dasset
- Bära slaskhinken – vad gjorde man med soporna? Vilka sopor hade man?
- Bära ved
- Leka kurragömma
- Smaka på sill, gröt och potatis
- Smörja läder(stövel) och jämföra med osmord
- Rulla tunna på rälsen
- Känna på paraffinpuck
- Gå naturpromenad
- Uppleva hur olika ljuskällor lyser upp ett mörkt rum
- Guidad tur i fabriken

Efter besöket:

- Du får en egen ö - vad skulle du då utveckla?
- Energi och belysning – jämför då med nu och vad gäller om 100 år
- Rita Ålund, en ö eller någon fin utsikt.

Pia Åkesson, Qvarnstensgruvan i Lungås, på uppdrag av ArbetSam.
Rapport Pedagogiskt projekt Arbetslivsmuseer som klassrum 2017.